

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/56/2013
Identifikačné číslo spisu:	4012200857
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:4012200857.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: T. T., nar. XX.XX.XXXX, r.č.: XXXXXX/XXXX, bytom G., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o výšku sumy starobného dôchodku, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne zo dňa 16.07.2012 č. XXX XXX XXXX X v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 14.02.2013 č. XXX XXX XXXX X, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/246/2012-49 zo dňa 14. júna 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 19Sd/246/2012-49 zo dňa 14. júna 2013 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne zo dňa 16. júla 2012 č. XXX XXX XXXX, ktorým odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o znovu posúdenie nároku na starobný dôchodok podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa § 259 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 721/2004 Z.z.. Na základe navrhovateľom podaného odvolania odporkyňa požiadala listom zo dňa 23. novembra 2012 pobočku Komárno o spoluprácu na znovu posúdenie navrhovateľom namietanej zhodnotenej doby dôchodkového zabezpečenia a hrubých zárobkov za roky 1989, 1990 a 1991 a následne vydala rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 14. februára 2013, ktorým odporkyňa zmenila rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16. júla 2012 doplnením odôvodnenia rozhodnutia.

Súd v konaní podľa § 2501 a nasl. O.s.p. po preskúmaní napadnutého rozhodnutia odporkyne a po oboznámení sa s dávkovým spisom odporkyne dospel k záveru, že opravný prostriedok navrhovateľa nie je dôvodný.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 2501 ods. 2 O.s.p. tak,

že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ nebol v konaní úspešný a odporkyňa nemá zo zákona právo na ich náhradu.

Krajský súd dôvodil zákonným ustanovením - § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., podľa ktorého v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len „peňažná náhrada“) a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.

Uviedol, že predmetom správneho konania vedeného u odporkyni bolo posúdiť, či napriek právoplatnému rozhodnutiu č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30. novembra 2001 o priznaní starobného dôchodku od 1. decembra 1997, boli resp. neboli započítané hrubé zárobky za rok 1989 a za obdobie od 1. januára 1990 do 30. apríla 1990. Rozhodnutie odporkyne zo dňa 30. novembra 2001 č. XXX XXX XXXX X bolo potvrdené právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 13S 380/01-40 zo dňa 3. apríla 2002.

Ako ďalej uviedol je nepochybné, že navrhovateľovi bol od 1. decembra 1997 priznaný starobný dôchodok v sume 3 363,-Sk mesačne s tým, že po valorizácii dôchodku bola jeho výška upravená úhrnom na sumu 4 679,-Sk mesačne.

Krajský súd považoval za potrebné poznamenať, že navrhovateľ bol poberateľom mimoriadne poskytovaného starobného dôchodku už od 1. decembra 1997 na základe rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 30. marca 1998, kedy mu bol priznaný dôchodok vo výške 2 642,-Sk mesačne. S vypočítanou sumou starobného dôchodku od prvopočiatku súhlasil. Na základe ním podaného opravného prostriedku bolo vydané zmenové rozhodnutie dňa 24. februára 2000. Od samotného priznania starobného dôchodku navrhovateľ namieta nesprávnosť vydaného rozhodnutia z dôvodu nesprávnosti výpočtu výšky dôchodku. Navrhovateľ namieta, že pri výpočte dôchodku nebol zohľadnený ním vykazovaný zárobok v rokoch 1989, 1990 a 1991.

Podľa názoru krajského súdu vysloveného v odôvodnení rozsudku v prípade navrhovateľa je potrebné zdôrazniť, že navrhovateľ v roku 1989 vykonával služby na základe povolenia Miestneho národného výboru Dulovce, t.j. bol súkromným podnikateľom na základe rozhodnutia MNV Dulovce zo dňa 1. októbra 1988 č.j. 104/1988. Jeho hrubý zárobok činil po odpočítaní nákladov 20% 70 180,-Kčs (čistý ročný príjem 60 364,-Kčs), nakoľko úľava na dani prevyšovala samotnú daň, nebolo možné v zmysle platných predpisov daň vyrubiť. Konkrétne celkový príjem 87 725,-Sk, výdavky 20% - 17 545,-Sk, zostal k dani podrobený príjem 70 170,-Sk, daň činila 22 670,-Sk, daňová úľava 23 335,-Sk. Doklad o zaplatení dane z príjmu za rok 1989 sa na Obecnom úrade v Dulovciach nenachádza.

Čo sa týka kalendárneho roku 1990 úlohou odporkyne bolo opakovane posúdiť hrubé zárobky navrhovateľa za obdobie od 1. januára 1990 do 30. apríla 1990. Ďalšie obdobie sa posudzovať nemohlo z dôvodu, že podľa čl. IV ods.2 Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 123/1990 Zb. v znení účinnom k 1. máju 1990 zabezpečenie občanov poskytujúcich vecné plnenie a výkony na základe povolenia národného výboru zaniklo dňom 30. apríla 1990. Pokiaľ títo občania po 30. apríli 1990 boli zúčastnení na sociálnom zabezpečení ako samostatne zárobkovo činné osoby, považoval sa za ich príjem v období od 1. januára 1990 do 30. apríla 1990 príjem, ktorý zodpovedal priemernému mesačnému príjmu ustanovenému z vymeriavacích základov v období od 1. mája 1990 do 31. decembra 1990. Občan poskytujúci služby na základe povolenia národného výboru bol zúčastnený v kalendárnom roku 1990 na nemocenskom a dôchodkovom zabezpečení len vtedy, ak z príjmu dosiahnutého z výkonu povolenej činnosti v predchádzajúcom kalendárnom roku 1989 bol povinný platiť daň z príjmov

obyvateľstva. Dani z príjmov obyvateľstva za rok 1990 podliehal len príjem dosiahnutý v kalendárnom roku, ktorý bol vyšší ako 6 000,-Sk.

Ako uviedol krajský súd z opakovaného dokazovania vo veci nesúhlasu navrhovateľa so spôsobom výpočtu jeho sumy starobného dôchodku z dôvodu, že odporkyňa mu neuznala skutočný zárobok za rok 1989 a zhodne z dôvodu, že mu neuznala ani zárobok za obdobie od 1. januára 1990 do 31. apríla 1990 opakovane, napriek právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 13S 284/01-40 zo dňa 3. apríla 2002, ktorý bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2So 146/02 zo dňa 22. augusta 2002 vyplynulo, že navrhovateľovi v roku 1989 nevznikla povinnosť platiť daň z príjmu obyvateľstva, t.j. platiť daň ako samostatne zárobkovo činné osobe z dôvodu, že v roku 1989 mal vyššiu daňovú úľavu na základe výnosu FMF č. 44/1989 Zb. (23 335,-Sk) ako činila jeho samotná daň z príjmu (22 670,-Sk). To znamená, že vymeriavací základ navrhovateľa za rok 1989 bol v sume 0,-Sk. Dodatočne vyrubiť daň v zmysle platných predpisov tiež nebolo možné. Na základe uvedeného opakovaného šetrenia odporkyňa dospela zhodne ako pri nepriznaní samotného starobného dôchodku k rovnakému záveru a to, že v roku 1989 navrhovateľ nezaplatil poistné na dôchodkové zabezpečenie.

U druhého namietaného obdobia 1. januára 1990 do 31. decembra 1990 bol zhodnotený hrubý zárobok vo výške 4 800,-Sk. Poistné za toto obdobie navrhovateľ však zaplatil až za obdobie od mája až december vo výške 100,-Sk. To znamená, keďže poistné je 25% z vymeriavacieho základu, vymeriavací základ navrhovateľa bol 400,-Sk mesačne za obdobie od 1. januára 1990 až do 31. decembra 1990. Podľa čl. IV. ods.2 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 123/1990 Zb. pokiaľ občania poskytujúci služby na základe povolenia národného výboru boli po 30. apríli 1990 zúčastnení na sociálnom zabezpečení ako samostatne zárobkovo činné osoby, považoval sa za ich príjem v období od 1. januára 1990 do 30. apríla 1990 príjem, ktorý zodpovedal priemernému mesačnému príjmu ustanovenému vymeriavacích základov v období od 1. mája 1990 do 30. decembra 1990. Z tohto vyplýva, že hrubý zárobok za obdobie od 1. januára 1990 do 30. apríla 1990, t.j. v namietanom období bol 1 600,-Sk mesačne. Za mesiac január až marec navrhovateľ zaplatil poistné 100,-Sk mesačne, za apríl poistné 200,-Sk. Z uvedeného vyplýva, že vymeriavací základ za mesiace január až marec bol 400,-Sk mesačne a za apríl 800,-Sk. Výška hrubých zárobkov za uvedené obdobie bola stanovená správne. Dani z príjmu obyvateľstva však za rok 1990 podliehal len ten príjem, ktorý v roku 1990 bol vyšší ako 6 000,-Sk. V prípade navrhovateľa sa tak nestalo. Pre dôchodkové zabezpečenie od 1. januára 1990 do 30. apríla 1990 nebolo relevantné, či bol dôchodkovo zabezpečený v predchádzajúcom kalendárnom roku, ale čo dosiahol v predchádzajúcom kalendárnom roku 1989 uvedený príjem, čo v danom prípade preukázané nebolo.

Národná poisťovňa vznikla od 1. januára 1993. To znamená, že pred 1. januárom 1993 samotné platenie sociálneho poistenia do fondu sociálneho poistenia neexistovalo. Odvody boli v tom čase realizované formou dani. Navrhovateľ v roku 1989 žiadnu daň nezaplatil. Za rok 1989 má navrhovateľ zhodnotených 365 dní poistenia.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie.

Uviedol, že takmer 15 rokov sa domáha, aby mu odporkyňa prehodnotila výšku jeho starobného dôchodku a to hlavne za obdobie od 1. októbra 1988 do 30. apríla 1990.

Podľa jeho názoru si na uvedené obdobie odporkyňa vyhotovila vlastné evidenčné listy, podľa ktorých vypočítala dôchodok, pričom evidenciu vedie MNV.

Poukázal na skutočnosť, že mal udelené povolenie na poskytovanie služieb podľa Nariadenia vlády č. 2/1988 Zb.. Hrubým zárobkom k 1. máju bol príjem po odpočítaní nákladov a nie vymeriavací základ SZČO.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s §

250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky udáva, zhodne s názorom vysloveným v rozsudku krajského súdu, že predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 16. júla 2012, ktorým bola žiadosť navrhovateľa o znovu posúdenie nároku na starobný dôchodok podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a podľa § 259 zákona č. 461/2003 Z.z. v znení zákona č. 721/2004 Z.z. zamietnutá.

Ako je zrejmé navrhovateľ namieta, že pri výpočte dôchodku nebol zohľadnený ním vykazovaný zárobok v rokoch 1989, 1990 a 1991.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti dôvodov rozhodnutia ďalšie dôvody.

Krajský súd v Nitre správne výstižne a vyčerpávajúco v napadnutom rozhodnutí poukázal na dôvody, ktoré ho viedli k potvrdeniu napadnutého rozhodnutia odporkyne. Tieto odvolací súd považuje za vyčerpávajúce, logické a v súlade so zákonom. Odvolací súd na ne odkazuje a nemá k nim, čo dodať.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 od. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.